

3. Оксанич О.Е. Напрямки розвитку інтелектуального капіталу підприємств України / О.Е. Оксанич, Р.Я. Старик [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Vviem/2011_1/18.pdf.

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ СТРАТЕГІЧНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ НА ІННОВАЦІЙНІЙ ОСНОВІ

*Кравець О.Ю., к.е.н., доцент кафедри менеджменту виробничої сфери,
Миронець В.О., студент,
Державний ВНЗ «Національний гірничий університет»,
м. Дніпропетровськ, Україна*

У сучасному світі відбуваються глобальні зміни в системі суспільного виробництва. Здійснюється перехід від виробництва масового споживання до диверсифікованого споживання. Сучасні технології, і особливо інформація, дають можливість виробляти невеликі партії багатоваріантної продукції для задоволення різноманітних смаків споживачів. Необхідною умовою існування підприємства стають постійні інновації та зміни.

Історичний огляд концепцій стратегії підприємства свідчить про взаємозв'язок стратегії, планування й прогнозування, з одного боку, та вплив механізму процесів розробки стратегії та традицій прийняття відповідних рішень на ефективність функціонування різноманітних підприємств - з другого боку.

Стратегія підприємства у 50-ті роки ХХ ст. будувалась переважно на результатах оцінювання переваг і недоліків різноманітних варіантів поведінки. В умовах високих темпів економічного розвитку перед розробниками стратегії стоїть завдання уникнути помилок при аналізі, перш ніж виявити суттєві переваги підприємства.

У 60-ті роки великого поширення набула концепція аналізу портфеля видів діяльності, що свідчило про визнання існування відповідних обмежень та ризиків для кожного виду діяльності, зокрема концепція кривої досвіду показала, що при збільшенні масштабів виробництва собівартість продукції знижується. Відповідно до погляду, що малі підприємства не зможуть витримати конкуренції з великими, частка ринку, яка належить підприємству, стала розглядатися як його головна перевага, тоді як найбільш привабливою рисою ринку вважалося його розширення.

Однак практика засвідчила, що ці підходи до розробки стратегії відповідають лише періоду економічного зростання. З кінця 70-х років зовнішні умови діяльності підприємств стали більш мінливими, їхня ефективність падає. Як наслідок робляться спроби вивести стратегію із жорстких рамок планування. Так, І. Ансофф увів у науковий обіг поняття стратегічний менеджмент, зазначивши, що у змінюваному світі

не можна розділяти стратегію та оперативну діяльність, довгострокову і короткострокову перспективи, концепцію та її здійснення.

В умовах перехідного періоду й економічної кризи в Україні головною метою переважної більшості підприємств є адаптація до умов підвищеної динамічності зовнішнього та внутрішнього середовища з урахуванням інноваційної складової. Відтак підприємствам необхідна відповідна стратегія розвитку, яка стала б основою прийняття ефективних управлінських рішень.

Незважаючи на різноманітність визначень і трактувань стратегії, мета її полягає в тому, щоб досягти довгострокових конкурентних переваг, які забезпечували б підприємству високу прибутковість.

Слід зазначити, що у зовнішньому та внутрішньому середовищах підприємства існують певні передумови, які спонукають підприємство до скорішого переходу до стратегічного планування. Серед цих передумов зазначимо:

- необхідність реагування на зміну умов зовнішнього та внутрішнього середовища функціонування підприємства;
- потреба в об'єднанні різних напрямів діяльності підприємства в умовах розвитку процесів децентралізації та диверсифікації;
- необхідність створення нових або підтримка існуючих конкурентних переваг, посилення конкурентоспроможності підприємства;
- наявність висококваліфікованих менеджерів, здатних за допомогою системи стратегічного управління, вирішувати складні питання;
- розвиток теорії та практики стратегічного планування;
- посилення інноваційних процесів, генерація та швидке освоєння підприємствами нових ідей;
- необхідність впровадження високої культури управління, орієнтованої на запобігання опору змінам та на стимулювання розвитку підприємства.

Якщо топ-менеджмент підприємства зацікавлений у послідовному і якісному втіленні в життя елементів стратегічного планування, то при формуванні основних заходів стратегічного планування необхідно дотримуватись певних принципів із врахуванням інноваційних засад, основними з яких є:

- цілевстановлення та цілереалізація - передбачає, що стратегічне планування має починатись зі встановлення загальних цілей і розробки основних заходів по їхній реалізації;
- системність, комплексність і збалансованість - передбачає, що стратегічному плануванню підлягають всі сторони діяльності підприємства, які є взаємозалежними і мають здійснюватися у комплексі;
- безперервність - передбачає, що процес стратегічного планування не є тимчасовим явищем, а виконується постійно і в усіх напрямках діяльності підприємства;
- реалістичність і досяжність - спрямовані на те, щоб головні цілі стратегічного планування носили би напружений характер, але водночас були б реальними для виконання;

- багатоваріантність, альтернативність, селективність - передбачає розробку декількох варіантів основних показників стратегічного планування і шляхів їхньої реалізації, які слід всебічно проаналізувати і обрати з них найбільш оптимальні;
- спадковість, послідовність - означає, що у процесі здійснення стратегічного планування підприємство має враховувати всі свої попередні зобов'язання і попередні стратегічні плани;
- наукова та методична обґрунтованість - використання підприємством у процесі стратегічного планування сучасних методик і наукових розробок;
- гнучкість, динамічність, реакція на ситуацію - надає можливість підприємству вчасно реагувати на потреби ринку і забезпечує йому певні конкурентні переваги;
- кількісна та якісна визначеність - налаштовують стратегічне планування на використання конкретних показників, які вимірюються у натуральних, вартісних та трудових показниках і у процесі стратегічного планування піддаються чіткому корегуванню, а на завершальній стадії підлягають чіткому аналізу;
- ефективність і соціальна орієнтованість - передбачає зробити процес стратегічного планування і його кінцеві результати високопродуктивними і спрямованими на вирішення багатьох соціальних проблем як на самому підприємстві так і за його межами.

Отже, визначення конкретного варіанта стратегії розвитку підприємницької діяльності та засобів його тісно пов'язане зі стратегічним плануванням. Воно відображає пошук нових імпульсів активізації технологічного оновлення та розвитку з особливостями внутрішніх накопичень і залученням зовнішніх засобів для інвестицій з метою впровадження інновацій.

Список літератури:

1. Орлюк О.П. Економіко-правові теоретичні та практичні аспекти переходу економіки України на інноваційну модель розвитку : монографія / О.П. Орлюк, О.Б. Бутнік-Сіверський, Н.М. Мироненко та ін. – К. : ТОВ «Лазуріт-Поліграф», 2010. – 416 с.
2. Про інноваційну діяльність : Закон України // Голос України. – 2002. – №144. – 8 верес.
3. Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні : Закон України // Голос України. – 2003. – №23. – 13 лют.

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ КАДРОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ КОРПОРАЦІЙ УКРАЇНИ

Лігоненко Л.О., д.е.н., професор кафедри менеджменту,

Богданова Т.В., студент,

Київський національний економічний університет імені В. Гетьмана

Київ, Україна

Корпорації відіграють важливу роль у розвитку національного господарства України. Великий бізнес активно розвивається, але існуючі умови ринкової економіки